

EXAMENUL DE BACALAUREAT - 2023

Proba E.c), Simulare județeană

Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citiți cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La începutul verii anului 1866, România a fost înzestrată cu cea dintâi Constituție [...]. Constituția avea să fie calificată chiar de domnitor drept <o Constituție cvasirepublicană> ori drept [...] <o Constituție precum nu are niciun popor din Europa>. Prin acest act fundamental se instituia monarhia constituțională, cu un sistem bicameral. [...] În privința situației internaționale a Principatelor Unite – căci denumirea de România nu era încă acceptată de majoritatea puterilor garante – ea a fost consolidată atât prin sancționarea de către puterile garante a preluării domniei de către principele Carol [...], cât mai ales prin acceptul dat de Poartă, în toamna anului 1866. Din acel moment, România și-a văzut pe deplin <oficializată> noua situație. Nu era încă un stat independent, dar ansamblul puterilor îi recunosc dreptul de a se afirma pe deplin ca o entitate statală europeană. [...] Procesul de constituire și dezvoltare a instituțiilor moderne [...] n-a suferit o întrerupere în 1866; dimpotrivă, înzestrată acum cu legea fundamentală – Constituția – rezultată dintr-o evoluție democratică, România și-a consolidat instituțiile centrale și locale. [...] De asemenea, trebuie evidențiate și progresele ce au fost realizate în domeniul militar. În 1867 și 1872 au fost adoptate legi de organizare a armatei. Efectivele au fost sporite, s-a îmbunătățit dotarea cu armament. Oștirea era pregătită pentru marea încercare care o aștepta în momentul când avea să se pună chestiunea obținerii independenței țării”.

(Dan Berindei, *O istorie a românilor*)

B. „Elaborat în 1923, proiectul Constituției a fost supus dezbaterii parlamentare. După ce a fost adoptată de Parlament, a fost sancționată și promulgată de Regele Ferdinand I la data de 28 martie 1923 și publicată în Monitorul Oficial Nr. 282 din 29 martie 1923, dată la care a intrat în vigoare. Potrivit Constituției din 1923, România era o monarhie constituțională, stat național, unitar, indivizibil, cu teritoriul inalienabil. Constituția unificării, cum mai e numită, consfințește realizarea României Mari și are la bază constituția din 1866, dovadă fiind faptul că din cele 138 de articole, 78 s-au păstrat din cea de la 1866. Regele Ferdinand I (1914-1927) reprezenta elementul cheie al vieții politice. El exercita puterea executivă, numea și revoca miniștrii, sancționa și promulga legile, era șeful Armatei, avea drept de veto, putea bate monedă, conferea decorații, avea drept de amnistie și grațiere, convoca și dizolva Parlamentul, încheia tratate (acestea devenind valabile după ce erau aprobate de Parlament). Parlamentul constituia puterea legislativă în cadrul regimului democratic. El era bicameral (Senatul și Adunarea deputaților) și avea rolul de a vota legile, de a le abroga și avea drept de control asupra activității guvernului. Această constituție a contribuit la consolidarea Marii Uniri și a creat cadrul democratic al vieții politice din România până în anul 1938, când s-a adoptat prin plebiscit Constituția României din 1938.

Întrucât Constituția din 1938 avea un caracter autoritar, după evenimentele de la 23 august 1944, Regele Mihai a repus în vigoare Constituția din 1923.”

(<https://timpul.md/articol/28-martie-in-istorie-1923-este-promulgata-prin-decret-regal-constitutia>)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți modalitatea de consultare prin vot a populației, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați formă de guvernământ precizată în sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați două consecințe ale modernizării, amplificate ca urmare a elaborării Constituției din 1866, precizate în sursa **A**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care consideră că elaborarea unei constituții consolidează

statul național unitar român.

3 puncte

5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).

7 puncte

6. Prezentați două principii ale unei constituții totalitare din România.

6 puncte

7. Menționați o deosebire între două acte cu caracter constituțional elaborate în deceniile șase și șapte ale secolului al XIX-lea.

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea _____ **(30 de puncte)**

Citiți cu atenție textul de mai jos:

„[În Europa Occidentală] (...) în țările unde practicile parlamentare sunt vechi, imperativele economice și politice ale războiului [Primul Război Mondial] au determinat guvernele să folosească metode autoritare și de economie dirijată, <decrete lege> în Franța, <dictatura cabinetului> în Marea Britanie, care după încheierea păcii nu dispărea complet, executivul făcând eforturi de a-și păstra noile prerogative, mai ales în conducerea și controlul vieții economice. Totuși în aceste țări, marea parte a clasei politice aspiră la reinstaurarea în întregime a spiritului și practicilor democrației liberale. (...) În Anglia, dorința de a reveni la procedeele clasice ale vieții parlamentare duce în octombrie 1922 la căderea regimului Lloyd George. În ambele țări, îndepărtarea de la democrație din timpul războiului, este considerată ca o paranteză care poate fi închisă. Există aici o aspirație profundă către întoarcerea la normalitate, al cărei caracter iluzoriu nu va întârzia să fie scos la lumină de criza din 1929.(...)”

În Europa Centrală și în Europa Răsăriteană, prăbușirea imperiilor centrale și a Rusiei țariste este urmată de apariția a numeroase state, din care unele sunt proaspăt constituite (Cehoslovacia, Finlanda și țările baltice) sau reconstituite din bucăți (Polonia); alte țări ies din Marele Război considerabil întărite și transformate (România și Iugoslavia), în timp ce moștenitorii direcți ai puterilor învinse (Austria, Ungaria și Bulgaria) se află în căutarea unui nou echilibru politic, social și, dacă este posibil, economic. Abia născute, tinerele state trebuie să rezolve două probleme-cheie, de care va depinde viitorul lor: problema agrară și problema constituțională. (...)

În același timp, guvernele, provizorii sau nu, elaborează între 1919 și 1923 constituții care prezintă analogii mari, întrucât oricare ar fi forma regimului lor, republică în Austria, în Cehoslovacia, Polonia, Finlanda și țările baltice, monarhii în celelate state (Marea Britanie, Suedia), toate aceste țări se vor democratice, liberale și parlamentare; (...).”
(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formă de organizare statală care a funcționat în Europa după 1918, precizată în sursa dată. **2 puncte**

2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele istorice prezentate în sursa dată. **2 puncte**

3. Menționați două consecințe ale războiului pentru regimul politic, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

4. Menționați din sursa dată două informații referitoare la instituții și regimuri politice implementate în statele europene în perioada interbelică. **6 puncte**

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la situația din Europa Centrală și Răsăriteană după Primul Război Mondial, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice utilizate în România la sfârșitul secolului al XX-lea au caracter democratic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.). **4 puncte**

SUBIECTUL III _____ **30 puncte**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc între secolele IX-XVIII*, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale atestată în spațiul românesc intracarpatic în secolele al IX-lea- al XI-lea și menționarea a două caracteristici ale acesteia;
- menționarea a două fapte istorice referitoare la întemeierea statului medieval românesc de la sud de Carpați desfășurat în secolele al XIII-lea - al XIV-lea;
- prezentarea unei instituții centrale în spațiul românesc în secolele al XIV-lea și menționarea unui fapt istoric care a produs modificări asupra instituțiilor din spațiul extracarpatic începând cu a doua jumătate a secolului al XVI-lea;

- formularea unui punct de vedere referitor la rolul românilor transilvăneni în procesul de constituire a statelor medievale românești extracarpătice și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.